ВЪПРОСНИК
за конкурс за асистент към Филиала при НАИМ-БАН в гр. Велико Търново
на тема: АРХЕОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ (VII-XV в.)

1. Средновековната археология в България. Периодизация и основни характеристики. Етапи в развитието, проучвания и проблеми.

2. **Културно развитие в българските земи на границата между Античността и Средновековието**. Формиране на старобългарската култура - култура на елита и култура на обикновеното население.

3. Плиска. История и съвременно състояние на археологическите проучвания. Плиска като селищна и културна агломерация – историческа топография, периодизация и хронология. Фортификация, основни паметници на гражданската и култова архитектура, масовото жилище.

4. Велики Преслав. История и съвременно състояние на археологическите проучвания. Периодизация и хронология. Фортификация и градоустройствен облик, светска архитектура, църковно и манастирско строителство.

5. Другите центрове на Първото българско царство през езическия и християнския период: Кабиюк и погребално-поменалните комплекси в Плисковското поле, Мадара, Аулът на хан Омуртаг при с. Хан Крум, Дръстър. История и съвременно състояние на археологическите проучвания. Периодизация и хронология. Фортификация и градоустройствен облик.

6. Некрополи и погребални обреди в Първото българско царство. Периодизация и хронология.

7. Приложни занаяти и техните изделия. Етапи в развитието, проучвания и проблеми. Традиции и влияния. Занаятчийски и художествени производства.

8. Битовата керамика в българските земи през Ранното средновековие (VII-XI в.). Състояние на изследванията. Постижения и проблеми в типо-хронологическата характеристика на материала.

9. **Селища и жилищно строителство в българските земи от нач. на XI в. до края на XIV в.**

10. **Крепостите в българските земи от XI в. до края на XIV в.:** терминология, планови и конструктивни особености, топография.

11. **Градът в българските земи от XI – XIV в.:** структура, градоустройствени принципи, топография. Проучени градски центрове.

12. **Царевград Търнов**: проучване, хронология и градоустройствена характеристика на столицата на Второто българско царство. Фортификация, светски и църковни комплекси, жилища, улична мрежа и некрополи.

13. **Градски бит, производства и художествени занаяти във Второто българско царство**. **Монументално и приложно изкуство**.

14. **Църкви и манастири в българските земи през XI – XIV в.:** паметници, планови особености, архитектурни типове, строителни техники, външна и вътрешна украса на храмовете.

15. **Некрополи и погребални обичаи в българските земи XI – XIV в.**

16. **Керамиката на Второто българско царство (XII – XIV в.).** Основни характеристики.

17. **Промени в материалната култура на дн. български земи след Османското завоевание (края на XIV – XV в.).**

Препоръчителна литература:

***Абоба-Плиска*. Материалы для болгарских древностей. (=ИРАИК, т. X, 2005).**

И. Акрабова-Жандова. Преславската рисувана трапезна керамика. – В: Преслав, II, 1976, с. 62-80.

А. Аладжов. Византийският град и българите VII – IX в. (по археологически данни). София, 2010.

А. Аладжов. Обиците в Преславското съкровище. София, 2021.

Аладжов, А., Я. Димитров, Ст. Стаменов, В. Стаменова, Х. Стоянова, Ст. Иванов, Ст. Стойчев. Археологическа карта на Плиска. София, 2013.

Й. Алексиев. Занаятите в Търновград. – В: Царствуващият град Търнов. Археологически проучвания. София, 1985, с. 135-154.

Й. Алексиев. Средновековно селище при село Хотница, Великотърновско. – В: Юбилеен сборник „Средновековно Търново. Археологически проучвания“. В. Търново, 2004, с. 35-92.

Ст. Ангелова. Средновековен некропол край южната стена на Дръстър (Силистра). – Годишник на Софийския университет–Исторически факултет, 86, София, 1995, 59-103.

С. Ангелова. Славянска култура. – В: Древни култури. Благоевград, 1997.

В. Антонова. Шумен и Шуменската крепост. Шумен, 1995.

М. Аспарухов. Археологически приноси към историята на средновековния Никопол. Враца, 1997.

Г. Атанасов. Крепостта на Дуросторум-Доростор-Дръстър върху дунавския бряг в Силистра. (The Castelum od Durostorum-Dorostol-Drastar on the Bank of the Danube in Silistra). Силистра, 2013, 40 стр, 51 обр.

Г. Атанасов. Дръстър и патриаршията на Първото българско царство (Drastar Patriarcat et le Premier Empire bulgare). – Дуросторум-Дръстър-Силистра. Силистра, 1988, 137-143

Г. Атанасов. Добруджанското деспотство. Велико Търново, 2009.

Т. Балабанов. Жилища покрай северната и източната крепостни стени на Плиска. – В: Плиска-Преслав, 5, 1992, 146-169.

Т. Балабанов. Селище в югозападната част на Външния град на Плиска. – В: Плиска-Преслав, 10, 2004, 101-168.

Ат. Божков. Търновската средновековна художествена школа. София, 1985.

Ст. Бонев. Художествената резба върху кост – връзки и влияния с другите приложни техники през X в. – Преслав, 3, 1983, 149-159.

Ст. Бонев. Царският дворец във Велики Преслав. площадът с фиалата (IX – XIV в.). Велико Търново, 1998.

Ст. Бонев. Южната стена на Преславския аул и въпросът за хронологията на преславското крепостно строителство. – Плиска-Преслав, 6, 1995, с. 101-108.

Ст. Бонев. Личният дворец на преславските владетели. – В: Преслав, 7, 2013, 29-43.

Б. Борисов. Средновековно селище и некрополи край с. Знаменосец. – В: Марица-Изток, 1. София, 1991, 205-306.

Б. Борисов. Керамика и керамично производство през XI – XII в. от територията на днешна Югоизточна България. [Марица-Изток, VI]. Раднево, 2002.

Ст. Бояджиев. Българската архитектура през VII – XIV в. Том първи. Дохристиянска архитектура. София, 2008.

И. Бъчваров. Янтренски некрополи. В. Търново, 1993.

Българският средновековен град. Технологии. София, 1995.

Ст. Ваклинов. Формиране на старобългарската култура. София, 1977.
М. Ваклинова, И. Щерева, С. Горянова, М. Манолова-Войкова, П. Димитров. Владетелската църква на Велики Преслав. – В: Археология 2003, 4, с. 30-40.
М. Ваклинова, И. Щерева, Сн. Горянова. Преславският дворец след Станчо Ваклинов. В: Проф- д.и.н. Станчо Ваклинов и българската средновековна култура. Велико Търново, 2005.
Д. Василева. Дворцовият комплекс на Велики Преслав (архитектурно-строителни проучвания и реконструкция). – В: Известия на българското историческо дружество, 37, 1985, с. 5-26.
Ж. Въжарова. Славяни и прабългари (по данни от некрополите от VI-XI в. на територията на България). София, 1976, 447 с.
П. Гатев. Накити от погребения от XI–XII век. – В: Археология, 1977, 1, 30-46.
П. Гатев. Средновековно селище и некропол от XII в. край с. Ковачево, Пазарджишки окръг. [Разкопки и проучвания, 12] София, 1985.
Е. Генова. Средновековният некропол в местността Стражата край град Плевен. – Известия на Националния историческ музей, Том 3, 1981, 55 – 101.
П. Георгиев, Ст. Витлянов. Архиепископията-манастир в Плиска, София 2001.
П. Георгиев. Големият езически храм в Плиска. – ППИК, 1, 1989, 338-354.
П. Георгиев. Християнските храмове в Плиска – топография и функция. – В: Християнската идея в историята и културата на Европа. Варна, 2001, 86-100.
П. Георгиев. Периодизация на дървеното строителство в Плиска. – В: Традиции и приемственост в България и на Балканите през Средните векове. В. Търново, 2003, 83-93.
П. Георгиев. Хинтерландът на Абоба-Плиска: пътни комуникации, селищни и военни средища. – В: Eurika. In honorem L. Donchevae-Petkovae. София, 2009, 333-353.
П. Георгиев, Ст. Витлянов. Архиепископията-манастир в Плиска. София 2001.
П. Георгиев, Ст. Иванов. „Вътрешното" землено укрепление на Плиска (краят на VIII – началото на IX в.) (проучвания 2000-2006 г.). – Плиска-Преслав, 11, 2015, 49-90.
Градът в българските земи (по археологически данни). Отг. ред. П. Георгиев. Шумен, 2014.
В. Григоров. Метални накити от средновековна България (VII – XI в.) – В: Дисертации, том 1, 2007.
В. Григоров. Крепостта Красен до Панагюрище. – Разкопки и проучвания. XL, 2010.
Д. Грозданов. Топографско разположение на средновековните некрополи от Южна България (XI – XIV в.). – Сборник в памет на академик Д. П. Димитров. София, 2013, 670-684.
Е. Дерменджиев. Укрепено водоснабдително съоръжение в столичната цитадела на хълма Царевец във Велико Търново. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. т. IV. В. Търново, 2011, 440-468.
И. Джамбов. Средновековната крепост край Сопот. Пловдив, 1991.
И. Джамбов, М. Станчева. Сградостроителство и занаяти в столичния и следстоличен Търновград. – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски" – България научни трудове, Том 1, 2006, кн. 1, 125-133.
Г. Джингов, А. Балканска, М. Йосифова. Калиакра. Том 1. София, 1990.
Г. Джингов. За производството на стъкло в средновековна България. – Археология, 1960, 4, 1-8.
П. Димитров. Преславският аул в контекста на строителните традиции на Първото българско царство. – В: LAUREA. In honorem margarita Vaklinovae (Книга I), София 2009.
Я. Димитров. Църква и некропол във Външния град на Плиска (края на X–XI в.). – В: Плиска-Преслав, 7, 1995, 42-70.

Я. Димитров. Наблюдения върху топографията и устройството на християнските гробове в Плиска. – В: Бог и цар в българската история (под ред. на Т. Тотев, К. Вачкова, М. Тихова, Д. Добрев, П. Георгиев), ШУ «Епископ Константин Преславски», Изд. «Хр. Г. Данов», Пловдив, 1996, ISBN: 954-577-019-8, 86 – 93.

Я. Димитров. Към характеристиката на светлоглинената и червеноглинена керамика на бързо колело от VIII – IX в. в Плиска. – Проблеми на прабългарската история и култура, 4-2, София, 2007, 61-94.

В. Димова. Църквите в България през XIII – XIV в. София, 2008.

М. Долмова-Луковска. Археологически проучвания на средновековна улица по северозападния склон, квартал при третата порта на главния вход, източна крепостна стена и квартал при Френкхисарската порта на Царевец. Велико Търново, 2007.

Л. Дончева-Петкова, К. Апостолов, В. Русева. Прабългарският некропол при Балчик. София, 2016.

Л. Дончева-Петкова. Българска битова керамика през ранното средновековие. София, 1977, 223 с.

Л. Дончева-Петкова. Одърци. Некрополи от XI век. Том 2, София, 2005.

Л. Дончева-Петкова. Средновековните кръстове-енколпиони от България. София, 2011.

Л. Дончева-Петкова, К. Апостолов, В. Русева. Прабългарският некропол при Балчик. БАН Марин Дринов, 2016.

С. Дончева. Базиликите от Първото българско царство. Архитектурен облик. Фабер, В. Търново, 2003.

С. Дончева. Кръстокуполните църкви в Първото българско царство. В. Търново, 2008, 370 с.

Ст. Бонев, С. Дончева. Старобългарски производствен център за художествен метал при с. Новосел, Шуменско. В. Търново, 2011, (съавт. Ст. Бонев).

С. Дончева. Калъпи и матрици от българското средновековие (IX – XIV в.). В. Търново, 2015.

Ж. Жекова. Велики Преслав през втората половина на XIII в. Залезът на един царстващ град (по нумизматични данни). – Преслав, 7, 2013, 303-318.

С. Иванов. Брестница-Полето. Ранносредновековно селище с металургичен комплекс (Северозападна България). София, 2023.

Б. Игнатов. Към въпроса за българската архитектурна школа във византийски стил. – Археология, 1963, кн. 3.

Изкуство и култура на средновековната българска държава. Каталог. София, 1977.

История на Велико Търново 1. София 1986.

С. Йорданов. Средновековният Червен: Археологически роман за един изчезнал град. Русе, 2019.

М. Йосифова. Градоустройство и архитектура на Външния град в средновековна Калиакра (13-14 век). – Приноси към българската археология, 2. София, 1993, 58-63.

В. Йотов. Въоръжението и снаряжението от българското средновековие (7-11 век). Абагар, 2006.

В. Йотов, Г. Атанасов. Скала. Крепост от X – XI век до с. Кладенци, Тервелско. 1999.

Ч. Кирилов. Българският замък – реален или въздушен? – В: Българските земи през средновековието (VII–-XVIII в.). Международна конференция в чест на 70-годишнината на проф. Александър Кузев. (Acta musei Varnaensis III-2), Варна, 179-204.

Ч. Кирилов. Непознатите познати. Стъклените гривни в България от късножелязната до османската епоха. София, 2023.

Р. Колева. Данни за производството на сграфито керамика в средновековния Дръстър. – В: Studia Archaeologica Universitatis Serdicensis, Supplementum V (2010). Stephanos Archaeologicos. In honorem Professoris Stephcae Angelova, 713-738.
Д. Косева. Стенописи от археологическите разкопки на средновековната българска столица Търново. 2 тома. Велико Търново, 2016.
Д. Косева, К. Тотев. Каменната пластика от средновековната българска столица Търново (1185–1393). Велико Търново, 2017.
А. Кузев, В. Гюзелев. Български средновековни градове и крепости. Том 1: Градове и крепости по Дунав и Черно море. Варна, 1981.
Културата на средновековния Търнов. София, 1985.
Н. Мавродинов. Старобългарското изкуство. Изкуството на Първото българско царство. София, 1959.
Л. Мавродинова. Стенната живопис в България до края на XIV век. София 1995.
Мадарският конник. Проучвания върху надписите и релефа. София, 1956.
М. Манолова-Войкова. Византийска керамика от Западното Черноморско крайбрежие (VIII – XIV в.). Варна, 2023.
Т. Михайлова. „Административната сграда“ в Преслав през вековете. – В: Известия на Историческия музей-Шумен, 12, 2004, 114-124.
К. Миятев. Преславската керамика. София, 1936.
К. Миятев. Архитектурата в Средновековна България. София, 1965.
В. Нешева. Богоспасният Цариград Търнов. Дворцовият площад на Царевец и църквата Св. Параскева (Петка) Търновска. София, 2000.
В. Нешева. Богозиданият град Мелник. София, Иврай, 2008.
Б. Николова. Православните църкви през българското средновековие IX–XIV в. София, 2002.
Я. Николова, М. Робов. Теодосиевият манастир при Килифарево в светлината на новите археологически проучвания. – В: Търновска книжовна школа, 5. Велико Търново, 1994, 571-580.
Я. Николова, М. Робов. Храмът на първите Асеневци: Църквата „Св. Димитър“ във Велико Търново. В. Търново, 2005.
Д. Овчаров, Н. Овчаров, Ж. Аладжов. Големият царски дворец във Велики Преслав, Т.1, С., 1991.
Н. Овчаров, Д. Хаджиева. Средновековният манастир в Кърджали – център на епископията на Ахридос (XI – XIV в.). [Разкопки и проучвания, 24] София, 1992.
Н. Овчаров, Д. Коджаманова. Перперикон и околните твърдини през средновековието. Крепостното строителство в Източните Родопи. София, 2003.
В. Павлова. Към проучването на средновековните диадеми и / или прочелници от XIII – XIV век. – Известия на Народния музей – Варна, XLIII (LVIII), 2007, 126 – 170.
Б. Петрунова. Особеностите на християнския погребален обряд в средновековните некрополи от Югоизточна България. – В: Североизточна Тракия и Византия през IV–XIV век. София-Сливен, 1993.
Б. Петрунова. Особености в погребалния обред според три некропола от XV – XVIII в. – В: Studia Archaeologica. Сборник в памет на д-р Петър Горбанов. Ред. С. Ангелова. Supplementum I, София, 2003, 451-456.
В. Плетньов. Археологически данни за вноса на европейски ножове в българските земи през XV-XVII век. – Известия на Народния музей – Варна, 2000-2001, 124-132.

В. Плетньов. Битовата керамика във Варна XV-XVIII век. Варна 2004.
А. Попов. Крепости и укрепителни съоръжения в Крънската средновековна област. София, 1982.
С. Попов. Замъкът в Европа и България през Средните векове. София, 2011.
Д. Рабовянов. Извънстоличните каменни крепости на Първото българско царство (IX – началото на XI век). (Дисертации, том 5), София, 2011.
Д. Рабовянов. Археологически проучвания в Южния сектор на Трапезица. Том 1. Средновековният град. Велико Търново, 2015.
Д. Рабовянов. „Венелин Бараков. Градът във Второто българско царство. Раждане, типология и структура.“ Издателство „Абагар“, Велико Търново, 2015. – Известия на НИМ – София, XXX, 2018, 331-355.
Р. Рашев. Старобългарски укрепления на Долния Дунав (VII – XI в.). Варна, 1982.
Рашев Р. Керамични съдове от подземния ходник на Крумовия дворец в Плиска. – Плиска-Преслав, 10, 2004, 61-100.
Р. Рашев. Българската езическа култура VII-IX в. София, 2008.
Рашев Р., Я. Димитров. *Плиска. 100 години археологически разкопки*, Изд. "Светлана", Шумен, 1999.
Рашев, Р., Ст. Станилов, Ст. Стойчев. *Кабиюк. Ранносредновековен могилен комплекс.* София, 2014.
Средновековният Червен. Том 1: Цитаделата на града. София, 1985.
Средновековният град Трапезица в светлината на новите археологически проучвания. Отг. ред. Д. Рабовянов. Велико Търново, 2025
Средновековно Търново: Археологически проучвания. Юбилеен сборник. Велико Търново 2004.
П. Славчев. Сградостроителство и градоустройство в средновековно Търново. – Годишник на музеите в Северна България, IV, 1978, 36-50.
П. Славчев. Археологически проучвания на Обект III северозападно от Патриаршията на Царевец във Велико Търново. София, 2021 (Разкопки и проучвания XLVI).
И. Сотиров. Към въпроса за златарското производство в българските земи през XIII – XIV век. – В: Приноси към българската археология, 2. София, 1993, 127-136.
К. Станев. Тракия през ранното средновековие. Велико Търново, 2012.
Ст. Станилов. Художественият метал на Българското ханство на Дунав VII-IX в. София, 2006.
Ст. Станилов. Бележки към въпроса за елитарната култура на Българското ханство на Дунава.- Средновековният човек и неговия свят. Сборник в чест на проф. д.и.н. Казимир Попконстантинов. Велико Търново, 2014.
Станилов Ст., Я. Димитров, Иг. Янкулов. Проучване на селището, югоизточно от Вътрешния град на Плиска. - Проблеми на прабългарската история и култура, 2, 1991, 124-137.
Съкровищата на средновековна България. Каталог на изложбата. Варна, 2007.
Тодорова, Ев. За производството на амфори през средновековието. – В: *Оттука започва България. Материали от Втората национална конференция по история, археология и културен туризъм „Пътуване към България”, Шумен 14-16.05.2010 година.* Университетско изд. „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2011, 446-458.
Томичовият псалтир в България. Книжовност и духовност//Псалтырь Томича в Болгарии. Литература и духовность//The Tomić \Psalter in Bulgaria. Literature and Spirituality. Съст. А. Джурова, К. Тотев. София, 2019

К. Тотев. Византийски модели и традиции в приложното изкуство на Второто българско царство. – В: Сб. Търновска книжовна школа, т. 6, В. Търново, 1999, 600-620.
К. Тотев. Царската църква „Св. 40 мъченици“ и манастирът Великата лавра в Търновград. (Резултати от последните археологически проучвания.) – Археология, 2001, 1-2, 30-44.
К. Тотев. Златни пръстени-печати от времето на Второто българско царство 1185–1396 г. В. Търново, 2010.
Тотев К., Дерменджиев, Караилиев, Косева 2011: Константин Тотев, Евгени Дерменджиев, Пламен Караилиев, Диана Косева. Археологически проучвания на средновековния град Трапезица. Сектор Север. Т. I. В. Търново, 2011.
Тотев, Косева 2016: Константин Тотев, Диана Косева. Столичният Търнов в християнската култура на Балканския свят. – В: Великите Асеневци. В. Търново, 2016.
К. Тотев. Византийски стеатитови икони от България. Велико Търново, 2021.
Т. Тотев, П. Георгиев. Нови данни за облика на някои манастири в Плиска и Преслав. – В: *Българско средновековие. Българо-съветски сборник в чест на 70-годишнината на проф. Иван Дуйчев*, София, 1980, 130-136.
Т. Тотев, Ст. Станилов. Граждански постройки на левия бряг на р. Тича в Преслав. – Известия на Народния музей - Шумен, V, 1972, 57-76.
Т. Тотев. Манастирът в Тузлалъка – център на рисуваната керамика през IX–X в. [Разкопки и проучвания, 8]. София, 1982, 79 с.
Т. Тотев. Преславското съкровище. – Известия на Народния музей-Варна, 22 (37), 1986, 83-108.
Т. Тотев. Керамичната икона в средновековна България. София, 2001
Н. Чанева-Дечевска. Църкви и манастири от Велики Преслав. София, 1980.
Т. Чобанов. Свещените дворци на българските канове. София, 2008.
Царевград Търнов 1. Дворецът на българските царе през Втората българска държава. История на проучванията, архитектура, надписи, монети, културни пластове преди изграждането на двореца. София, 1973.
Царевград Търнов 2. Дворецът на българските царе през Втората българска държава. Керамика, битови предмети и въоръжение, накити и тъкани. София, 1974.
Царевград Търнов 3. Патриаршеският комплекс през XII – XIV век. София, 1980.
Царевград Търнов 4. Средновековни надписи, монограми, букви и знаци от Търновската „Велика лавра“. София, 1984.
Царевград Търнов 5. Археологически разкопки и проучвания на крепостните стени на хълма Царевец 1966-1969 г. София, 1992.
Царстващият град Търнов. София, 1985.
Й. Чангова. Средновековното селище над тракийския град Севтополис (XI – XIV в.). София, 1972.
Й. Чангова и др. Перник. Том 2: Крепостта Перник VIII – XIV в. София, 1983.
Й. Чангова. Ловеч: Цитаделата на средновековния град XII – XIV в. София, 2006.
Н. Чанева-Дечевска. Църковната архитектура на Първата българска държава. София, 1984.
Н. Чанева-Дечевска. Църковната архитектура в България през XI-XIV в. София 1988.
И. Чокоев. Текстил от средновековни археологически обекти в България. Велико Търново, 2006.
A. Aladzhov. The Byzantine Empire and the establishment of the early medieval city in Bulgaria. - In: Falko Daim und Jörg Drauschke (Hrsg.). Byzanz – das Römerreich im Mittelalter. Monographien des

RGZM Band 84 Teil 3 Peripherie und Nachbarschaft. Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz 2010, ISBN 978-3-88467-155-9; ISSN 0171-1474, 113-158.

B. Borisov. Djadovo. Vol. 1. Mediaeval Settlement and Necropolis (11th -12th Century). Tokio, 1989.

Dončheva-Petkova, L. Eighth- and ninth-century pottery from the industrial quarter of Pliska, capital of the early medieval Bulgarian kingdom. – In: *Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium Vol. 2. Byzantium, Pliska, and the Balkans,* Ed. by Joachim Henning. Walter de Gruyter · Berlin · New York, 2007, 293-313.

U. Fiedler. Bulgars in the Lower Danube region. A survey of the archaeological evidence and of the state of current research. – In: East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450-1450 (Gen. Ed. Curta, F.)., V, 2. The Other Europe in the Middle Ages. Avars, Bulgars, Kazars, and Cumans. (Ed. F. Curta, Kovalev, R.). Leiden-Boston 2008,151-236

V. Grigorov, J. Dimitrov. New Data about Pottery Production in the 9th - 10th centuries in Pliska (Capital of the First Bulgarian Kingdom). – In: Bulgarian E-Journal of Archaeology/ Българско е-списание за археология, 3, 2013, ISSN: 1314-5088, с. 121 – 135.

R. Kostova. Bulgarian monasteries ninth to tenth centuries: interpreting the archaeological evidence. – В: Плиска-Преслав, 8, 2000, 190-202.

D. Rabovyanov. Trapezitsa – the Second Citadel of the Medieval Bulgarian Capital of Tarnovo – during the Ottoman Period, According to Archaeological Data. – Archaeologia Bulgarica, XXVI, 3, 2022, 77–97.

D. Rabovyanov. Settlement development in the Danubian plain of northern Bulgaria during the 12th – 17th c. Acording to archaeological data. – В: Приноси към българската археология, XIII, София, 161-195.